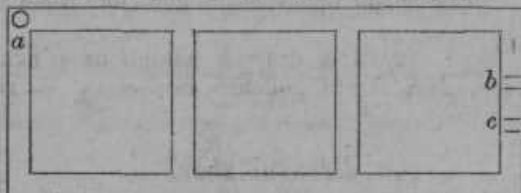


prodcem, v katerem se bajé gôba ne zareja, posuta in čez to je bil nov pod položen. Dal sem si tudi peč tako prenarediti, da se je od znotraj kurilo, kar odganja vlažni zrak.

Prvo leto je šlo vse po volji. Drugo jesen pa je bilo vse v moje ne malo začudenje pri starem kakor sem prej opisal.

Tu mi pride slednjič na misel zračna drenaža. Dal sem pred vsem drugim zid s cementnim apnom okoli in okoli podzidati, potem vso jamo pod zidom s suhim premogovim drobirjem, kakoršnega iz lokomotiv dobivamo, nasuti, okoli in okoli zida iz zidarske opeke na suho brez morta narediti ozek jarek ali kanal in pod podom še dva poprečna kanala, tako da sta vso dolgot sobinega pôda v tri jednake dele razdelila. V kotu, kjer je stala peč a), sem ukazal kanal toliko vzdigniti in v peč odpreti, da ni moglo netivo v njega padati. Da bi se prepuh še pospešil, sem dal na nasprotni strani od peči za širino pol strešnega cegla na dveh mestih b in c jarek odpreti, pôd pa na teh mestih za 6 palcev na štirijaško izrezati in luknje z železno mrežo prepreči, vrh pa, da bi kaj v jarek pasti ne moglo, deskico tako vrezati, da je trdno te luknje zavezovala. Sred teh deskic sem dal železne rinkice zabiti, da bi se tako prepuhu pot lahko odpirala ali zapirala, kakor bi pač potreba nanesla.



Kakor drenažne cevi, ki se prosto staknejo in 3—5 čevljev globoko v zemlji ležé, podzemeljsko vodo na vlažnih njivah in travnikih odpeljavajo, ravno tako sprejema omenjeni jarek v širokosti in visokosti zidarskih opek, katerih robovi se do trdnega ne stikajo, mokrotni zrak v se.

Mrzli zrak se steka proti toplemu, kakor to vsako ne trdno zaprto okno po zimi jasno kaže. Že s tem, da se jarek v peč in odtod v dimnik izteka, je odtok vlažnega zraka mogoč. Če se pa še v peč zaneti, se vlažni zrak naravno proti plamenu steka in z dimom vred skozi dimnik gre.

Preteklo je zdaj že 10 let, odkar sem si dal toto zračno drenažo napraviti in še danes je moja pisarnica suha in zdrava. *)

J. M. Wokaun, v Celju.

Zastran trsne uši.

Mariborska kmetijska podružnica z vinorejskim društvom je poslala ministru poljedelstva spomenico, v kateri se poudarja velika nevarnost

*) Če bi komu ta spis ne bil dosti umeven, sem pripravljen, vsakemu na razna prašanja z veseljem odgovoriti. —

te uime tudi za štajerske vinograde. Gotovo je namreč, čeravno se na tanko kraji povedati ne dajo, da se je od časa, ko so v Klosterneuburgu trsno uš zasledili, mnogo vkoreninjenih trsnih rozeg (Wurzelrebe) od ondot v razne kraje na Štajerskem spravilo. V Spielfeld se je še tekoče leto iz Francoskega naročilo vkoreninjenih rozeg. Vinorejska šola v Mariboru ni od leta 1872 nobene trte več iz Klosterneuburga naročila, toraj bi nevarnost tukaj ne bila, ker je uima ravno od treh let sem na omenjenem kraju se prikazala.

Spomenica trdi, da dozdej trsne uši še nikjer v deželi zapazili niso, poudarja pa nujno potrebo postave, da bi preiskovalni organi krepko, kakor ob živinski kugi, postopati zamogli.

Spremenjena

Pravila

okrajne posojilnice v Ljutomeru.

D. O sprejetju in izločbi društvenikov.

§. 38. Društvenik postane, kogar načelstvo z nadzornim svetovalstvom v društvo sprejme. K temu pa je potrebno, da podpiše ali te pravila, ali pa v posebnem pismu izreče, da hoče v društvo stopiti. V društvo vstopiti zamore vsak, kdor ima pravico pogodbe sklepati. — Ako pa je komu pristop v društvo odrečen bil, ima pravico pri obnem zboru pritožiti se.

§. 39. Občni zbor ima pravico iz društva izločiti vsakega, ki dolžnosti po teh pravilih prevzetih več ne spolnjuje. — Predlog za izločbo mora pa načelstvo posebno takrat storiti, če je društvenik že za tri mesece s svojimi tekočimi prineski na dolgu ostal, ali kogar društvo zaradi nepovrnjenega posojila tožiti mora, ali ako je kdo državlanske častne pravice zgubil. Društvenik neha biti tisti dan, ko je dotični sklep storjen.

§. 40. Tudi po smrti se razveže društvena pogodba; kdor pa med letom umrje, tega dediči ostanejo do konca društvenega pravičnega leta z društvom v zvezi.

§. 41. Kdor hoče iz društva izstopiti, mora to najmanj štiri mesece pred končanim pravičnim letom načelstvu pismeno naznaniti. Ako to dobo zamudi, se nja izstop iz društva še le po preteklem drugem pravičnem letu sprejeti more, ker je izstop iz društva le konec vsakega pravičnega leta mogoč.

§. 42. Društvenik, ki izstopi, ali njegovi dediči smejo od društva tirjati, kar je gotovega vložil in kar se mu je od dobička pripisalo, z obrestimi, kolikor mu jih pripada.

Deleža od društvenega imetja ali rezervnega fonda ne more tirjati.

Kar ima društvenik, ki izstopi, v društveni blagajnici imetja, to se mu izplača tretji mesec po preteklem pravičnem letu, v katerem je izstopil ali izstop bil sprejet.

§ 43. Pri slabem stanju društvene blagajnice sme društvo izplačanje imetja izstoplemu udu odreči, to pa samo takrat, ako se razpust društva sklene in likvidacija vpelje.

Odstopivši družtenik in njegovi dediči ostanejo vendar upnikom društva obvezani, dokler teče doba zastarelosti, za vse dolžnosti, katere je društvo do njih odstopa na se vzelo. Do družtenih opravil nimajo odstopili udje pozneje nobenega upliva več.

§ 44. Načelstvo mora v prvih treh mesecih vsakega pravičnega leta razglasiti število udov, ki jih je društvo imelo o času sklenjene bilance, potem število družtenikov, kolikor jih je v teku bilančnega leta pristopilo in odpalo, kakor tudi število pravičnih deležev, kolikor jih je bilo o sklepu bilance, in kolikor se jih je v teku bilančnega leta vnovič pridružilo, odpovedalo ali izplačalo. —

E. Pravice in dolžnosti družtenikov.

§ 45. Vsak družtenik ima pravico:

- pri vseh družtenih sklepih in volitvah občnega zbora glasovati;
- iz društvene blagajnice posojila prejemati;
- od pravičnega dobička po določenih §. 72 tirjati dobilo ali dividendo, ki mu pripada, kakor tudi obresti od svojega pravičnega deleža.

§ 46. Dolžnosti družtenikov pa so:

- da pomagajo pripravljati družteni fond ali zalog; v ta namen plača vsak 1 gld. vstopnine, kar se mu več ne povrne;
- da vsak mesec na svoj delež, ki je v §. 47. odmenjen, najmanj 50 kr. v društveno blagajnico plačujejo;
- da zoper te pravila in pozneje društvene sklepe ne ravnaajo;
- da so nerazdelno z vsem svojim imetkom zavezani za vse društvene dolžnosti, kolikor aktivno društveno premoženje v slučaju likvidacije ali konkurza v založbo teh dolžnosti ne zadosti. Kdor vstopi potem, ko je društvo že osnovano, zavezan je, kakor vsak drugi družtenik, za vse dolžnosti, katere je bilo društvo že pred njegovim pristopom na se vzelo. Proti temu nimajo pogodbe do tretjih oseb nikake pravne moči.

F. Pravični delež (imetje) udov.

§ 47. Vsak ud mora na mesec najmanj 50 kr. v društveno blagajnico vlagati, dokler ti prineski s pripadajočimi obrestimi in družteniku odmerjenim letnim dobičkom, kar se mu konec vsakega pravičnega leta v družtenih pravičnih knjigah pripiše, vkupaj 60 gld. ne znašajo. Občni zbor ima pravico, pravični delež tudi nad 60 gl. povišati.

§ 48. Vsak družtenik je lastnik svojega pravičnega deleža, katerega sli naenkrat v društveno blagajnico položi, ali ga pa v mesečnih do-
neskih po §. 47. vkupaj spravlja.

Kar družtenik vloži ali mu od letnega društvenega dobička pripada z obrestimi vred, vpisuje se vsakemu od načelstva v posebno društveno knjižico, ki jo ob času svojega pristopa k društvu dobi. —

Od teh vložnin pa ne more družtenik, dokler je ud, nič vzdignoti. — Samo takrat, ko je njegov delež do 60 gld. že narasel, sme izplačevanje obresti od taistega, kakor tudi sebi pripadajoč del letnega dobička tirjati, ako občni zbor zastran tega ni kaj drugega sklenil.

§ 49. Pravičnega deleža ne more družtenik niti odstopiti, niti zastaviti ali na kak drugi način obložiti. — Vsako tako obloženje ali zastavljenje od njegove ali druge strani je nasproti društvu neveljavno.

G. Reservni fond.

§ 50. Reservni fond služi za to, da se iz njega poravnajo zgube, ki se z letnim pravičnim dobičkom založiti ne dajo. — Reservni fond se nareja iz pristopnin udov in letnega čistega društvenega dobička. Reservni fond ima posebno upravo in mora najmanj 10 % vsega društvenega imetja, to je: vseh pravičnih deležev znašati.

§ 51. Dokler društvo obstaja, je rezervni fond razun družtenih zgub nedotakljiv. Kar mu je pri zgubah odpisanega, naj se po določenih §. 50 pozneje po pravičnem dobičku zopet nadomesti.

Pred razpadom društva izstopli udje nimajo do rezervnega fonda nobene pravice.

Državni zbor.

V 82. seji je tirolski poslanec dr. Wildauer predlagal, da se naj deželni zborom gledé šol še trohica pravic vzame, ki jih imajo. Da nas bodo bralci lažje umeli, je treba vedeti, da na Tirolskem šolske postave niso še popolnoma v življenje stopiti mogle, ker se katoliška večina deželnega zbora na vso moč brezverskih šol brani. Liberalci Wildauerjeve vrste pa ne prašajo nikol po tem, kar ljudstvo misli in želi, ampak hočejo vse po svojem kopitu imeti. Ker teraj večina dež. zbora in deželni odbor noče šol po novih postavah vravnati, je predlagal Wildauer da se naj postava od 25. maja 1868 zastran šolskega nadzorstva tako predela, da bi vse šolske zadeve, posebno pa nadzorstva spadale pod oblast državnega zbora in ministerstva, ne pa pod oblast dež. zbora in dež. šolskega sveta. Na Tirolskem ne opravimo liberalci nič — si je mislil Wildauer — naj nam torej liberalni gospodje državnega zbora na pomoč pridejo! Tako pokončava liberalstvo deželni zborom pravico za pravico. Proti temu predlogu je ugovarjal dr. Graf s Tirolskega povdarjaje, da se taka postava inace sklenuti ne more, kakor če ustavski vnovič svoj ustav pregriznejo; da bi to verske čute ljudstva in nja